

katharina winkler

blauschmuck

**podoabe
albastre**

ROMAN

NICULESCU

KATHARINA WINKLER

Blauschmuck

Podoabe albastre

Traducere de Mariana-Virginia Lăzărescu

– ediție bilingvă –

NICULESCU

traduki^T

Această carte a apărut cu sprijinul oferit de TRADUKI, o rețea literară din care fac parte Ministerul Federal pentru Europa, Integrare și Afaceri Externe al Republicii Austria, Ministerul Afacerilor Externe din Republica Federală Germania, Fundația Culturală Elvețiană Pro Helvetia, KulturKontakt Austria (din însărcinarea Cancelariei Federale a Republicii Austria), Goethe-Institut, Agenția Slovenă de Carte JAK, Ministerul Culturii din Republica Croația, Resortul pentru Cultură al guvernului Principatului Liechtenstein, Fundația Culturală Liechtenstein, Ministerul Culturii din Republica Albania, Ministerul Culturii și Informației din Republica Serbia, Ministerul Culturii și Identității Naționale din România, Ministerul Culturii din Muntenegru, Ministerul Culturii din Republica Macedonia de Nord, Ministerul Culturii din Republica Bulgaria, Târgul de Carte de la Leipzig și Fundația S. Fischer.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WINKLER, KATHARINA

Blauschmuck = Podoabe albastre / Katharina Winkler ; trad. de Mariana-Virginia Lăzărescu. - Ed. bilingvă. - București : Editura Niculescu, 2019
ISBN 978-606-38-0320-8

I. Lăzărescu, Mariana-Virginia (trad.)

821.112.2

© Suhrkamp Verlag Berlin 2016

Titlu original: *Blauschmuck*, von Katharina Winkler

© of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI

© Editura NICULESCU, 2019

Bd. Regiei 6D, 060204 – București, România
Telefon: 021 312 97 82; Fax: 021 314 88 55
E-mail: editura@niculescu.ro
Internet: www.niculescu.ro

Comenzi online: www.niculescu.ro

Comenzi e-mail: vanzari@niculescu.ro

Comenzi telefonice: 0724 505 380, 021 312 97 82

Redactor: Liliana Scarlat

Tehnoredactor: Șerban-Alexandru Popină

Coperta: Carmen Lucaci

Tipărit la Tipografia REAL

ISBN 978-606-38-0320-8

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU.

Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

Editura NICULESCU este partener și distribuitor oficial OXFORD UNIVERSITY PRESS în România.

E-mail: oxford@niculescu.ro; Internet: www.oxford-niculescu.ro

Nach einer wahren Lebensgeschichte

După o poveste adevărată

Wir Kinder sind eine Herde.

Das Heu ist unser Bett. Geruch von geschnittenem Sommer.
Wir liegen quer und übereinander. Wer weiß schon, wem dieser
Fuß oder jene Hand gehört.

Mutter?

Wir atmen tief. Wir riechen nach dem vergangenen Tag.
Nach Schweiß, nach Sonne. Wir furzen einander ins Gesicht.

Ich höre sagen, wir Kinder sind zehn.

Ich höre sagen, ich bin die siebte.

Wie eine Kuh wirft meine Mutter ihre Kinder, eins nach dem
anderen, zwischen Saat und Ernte und Saat. Dick und schwer
steht sie in der Mittagshitze und wendet das Heu. Zwischen zwei
Ballen fällt ihr dann ein Kind aus dem Schoß. Einmal Mädchen,
einmal Junge, einmal Mädchen, einmal Junge, einmal Mädchen,
einmal Junge, wie Perlen auf der Schnur.

Nur einmal kam Junge nach Junge, aber der starb weg, und
dann kam gleich ein Mädchen.

Es gibt noch andere Kinderherden auf unseren Hügeln.

Wir heißen Aliye, Hüseyin, Fatma, Mehmet, Yıldız, Ali, Filiz,
Sayit, Zehra, Remzi, Selin, Veli.

Ziegen, Zicklein, Schafe, Lämmer, Kinder, Kühe, Kälber, Esel,
Pferd. Wir alle sind Herde und Hirten zugleich. Wir hüten ei-
nander. Nähren einander und schlagen einander in die Flanken.
Mutter behütet uns vor Vater, Vater behütet uns vor den Wölfen,
wir Kinder hüten einander, wie die Schafe und Lämmer und Zie-
gen und Zicklein einander hüten, Hüseyin und Mehmet hüten
die Kühe, Sayit und Zehra die Ziegen, Yıldız die Schafe.

Ich hüte die Lämmer.

Noi, copiii, suntem o turmă.

Fânul este culcușul nostru. Miros de vară, de fân cosit. Stăm culcați de-a curmezișul, unii peste alții. Cine mai știe al cui e piciorul ăsta sau mâna aia!

Mama?

Respirăm adânc. Mirosim a ziua de ieri. A transpirație, a soare. Ne tragem unul altuia părțuri în față.

Se zice că am fi zece copii.

Și că eu aș fi al șaptelea.

Mama mea fată copii ca o vacă, unul după altul, între un semănat și un recoltat și un alt semănat. Grasă și grea, stă în arșița amiezii și întoarce fânul. Între două baloturi de fân îi cade din pânțele câte un copil. Când o fată, când un băiat, când o fată, când un băiat, când o fată, când un băiat, ca măregelele dintr-un șirag.

O singură dată s-a născut un băiat după alt băiat, dar a murit curând și, imediat după el, a venit pe lume o fată.

Există și alte turme de copii pe dealurile noastre.

Pe noi ne cheamă Aliye, Hüseyin, Fatma, Mehmet, Yıldız, Ali, Filiz, Sayit, Zehra, Remzi, Selin, Veli.

Capre, iezi, oi, miei, copii, vaci, viței, măgar, cal. Toți suntem în același timp și turme și păstori. Ne păzim unii pe alții. Ne hrănim unii pe alții și ne tragem ghionturi în coaste. Mama ne apără de Tata, Tata ne apără de lupi, noi, copiii, ne apărăm între noi, așa cum se apără oile și miei și caprele și iezi, Hüseyin și Mehmet păzesc vacile, Sayit și Zehra caprele, Yıldız oile.

Eu păzesc miei.

Wölfe kommen über den Hügel geflogen, einer nach dem anderen, sechs, sieben, ein Rudel. Sie stürzen sich auf die Schafe, die Zähne voran, zerfetzen die Beute, Gedärme und Mägen voll Gras, reißen sich gegenseitig das Fleisch aus dem Maul, zitternde Gerippe tänzeln zwischen den Gerissenen.

Fressen.

Die Wölfe fressen die Schafe. Sie weiden sie aus.

Sie wühlen in den Gedärmen.

Lunge, Darm, Leber, Milz, Herz.

Das Sterben ist rot. Blut auf weißer Wolle. Blut auf grüner Wiese. Blutspuren, Blutschlieren, tropfendes, fließendes, strömendes Blut.

Als sich das Wolfsrudel zurückzieht, kommen die Fliegen. Schwarze Wolken über den Toten.

Zwischen den Schafen steht plötzlich Yıldız. Ihr schwarzer Zopf tropft, noch nass vom Spielen am Bach.

Vater wird mich erschlagen! Vater wird mich erschlagen!

Und:

Filiz! Filiz!

Als ob ich wüsste, was zu tun ist. Ich spüre hinter mir:

Vater. Sehe ihn in Yıldız' Gesicht. Er läuft den Hügel herauf, hebt seine gegerbten Hände und schreit verzweifelt:

Allah!

Auf dem Schlachtfeld liegen der Tee, der Zucker, das Salz für die Tiere, liegen die Kleider für das kommende Jahr.

Vater ruft nach den Söhnen. Hüseyin und Mehmet laufen herbei und fluchen und klagen: Allah! Dann werfen sie die Kadaver auf Schubkarren.

Lupii vin în goană dinspre deal, unul după altul, șase, șapte, o haită. Se năpustesc asupra oilor, arătându-și colții, sfâșie prada, mațe și intestine pline de iarbă, își smulg unii altora carnea din bot, schelete tremurânde dănțuie printre corpurile sfărtecate.

Înfulecare.

Lupii înfulecă oile. Le sfâșie.

Scormonesc prin mațele lor.

Plămâni, mațe, ficat, splină, inimă.

Moartea e roșie la culoare. Sânge pe lâna albă. Sânge pe pajiștea verde. Urme de sânge, dâre de sânge, sânge picurând, curgând, șiroind.

După ce haita de lupi se retrage, vin muștele. Nori negri peste hoituri.

Dintre oi apare deodată Yıldız. Din coada ei neagră, încă umedă de la joaca în pârâu, picură apă.

O să mă omoare Tata! O să mă omoare Tata!

Și apoi:

Filiz! Filiz!

De parcă eu aș ști ce să fac. Îl simt în spatele meu: pe Tata. Îl văd pe fața lui Yıldız. Aleargă pe deal în sus, își ridică mâinile bătucite și urlă ca un disperat:

Alah!

Pe câmpul de luptă se află ceaiul, zahărul, sarea pentru animale, sunt hainele pentru anul viitor.

Tata strigă după fiii săi. Hüseyin și Mehmet vin în goană, înjurând și văicărindu-se: Alah! Apoi încep să azvârle cadavrele în roabe.

In Schubkarren holpern die Toten zurück in den Stall.
Yıldız ist verschwunden.

Der Rest der Familie versammelt sich im Stall, nimmt die Tiere aus.

Mutter jammert über die blutbefleckte Wolle, die sie nicht mehr weiß waschen oder färben kann.

Als es dunkel wird, sucht Vater nach Yıldız. Drohend läuft er durch den Stall und über die Weide. Yıldız hat sich ins Gebüsch gedrängt, wie ein Hase.

Als Vater sie entdeckt, läuft sie davon, hetzt über die Weide, über die Hügel, in die Wiesendunkelheit und flüchtet sich auf einen Baum.

Vater droht in die Zweige, versucht zu klettern, fällt, flucht, fällt.

Es dämmt, als Vater zurück zum Haus geht, in sein Bett.

Dort schläft Mutter. Mit offenen Augen. Sie wartet, bis Vaters Atem tief ist und ruhig, dann wagt sie sich zu dem Baum. Sie reicht Yıldız Essen in die Zweige:

Bleib, wo du bist.

Von meinem Nachtlager sehe ich die Schwester zwischen den Zweigen in der mondhellen Nacht.

Am nächsten Tag gibt es gebratenes Schafsfleisch.

Wir teilen unser Fleisch mit den Wölfen.

În roabe, cadavrele se întorc hurducăite în grajd.

Yıldız a dispărut.

Ceilalți membri ai familiei se adună în grajd, scot măruntaiele din animale.

Mama jeleşte după lâna pătată de sânge, pe care n-o mai poate nici fierbe, nici vopsi.

Când se întunecă, Tata o caută pe Yıldız. Aleargă amenințător prin grajd și pe pășune. Yıldız s-a ascuns într-un tufiș, ca un iepure.

Când o descoperă Tata, o ia la goană, aleargă într-o suflare prin pășune, peste dealuri, cufundându-se în întunecimea poienilor și găsindu-și refugiul într-un copac.

Tatăl arată amenințător spre crengi, încearcă să se cațere, cade, înjură, cade din nou.

Se lasă noaptea când Tata se întoarce acasă, în patul lui.

Acolo doarme Mama. Cu ochii deschiși. Așteaptă până când respirația Tatei devine profundă și liniștită, abia apoi se încumetă să meargă la copac. Îi dă lui Yıldız mâncare printre crengi:

Rămâi unde ești!

Din culcușul meu nocturn îmi zăresc sora printre crengi, în noaptea scâldată de lună.

A doua zi se servește la masă friptură de oaie.

Ne împărțim carnea cu lupii.

Wenn Vater das Haus betritt, kommt mit ihm die Stille.

Wir erheben uns, unsere Augen sprechen sich ab, Yldız rückt einen Stuhl hinter Vater, Fatma zieht ihm die Jacke von den Schultern, ich eile in die Küche zum Fass, schöpfe Wasser in eine Schüssel, drei Kellen. Fatma hockt vor Vater, hat seine Schuhe aufgebunden, zieht den rechten Schuh von der Ferse, ich hocke mich neben sie und nehme den linken, Vaters Fuß ist feucht und warm. Ich tauche ihn ins kühle Wasser und wasche den Tag von seiner Sohle. Zehra reicht mir das Handtuch, ich reibe den Fuß trocken und lasse ihn aus meiner Hand in die Sandale gleiten.

Mutter hat gebacken. Es gibt Fladenbrot mit Bohnen und Käse und frischem Ayran.

Beim Essen sitzen wir stumm. So wie Vater uns will.

Die Ehre steht über allem, sagt Vater.

Der Ehre entsteigt die Sonne.

Die Ehre lässt uns ruhig schlafen.

Wir atmen sie. Ein und aus.

Nachts und während des Tages.

Die Ehre muss auf unseren Feldern gedeihen.

Wir essen sie, und die Frauen säugen ihre Kinder damit.

Die Ehre ist meinem Vater das Wichtigste.

Wichtiger als wir Kinder. Oder Mutter.

Die Ehre steht über allem, sagt Vater.

Die Ehre wächst mir über den Kopf.

Când Tata intră în casă, se lasă liniștea odată cu el.

Ne ridicăm, ne înțelegem din priviri, Yıldız așază un scaun în spatele Tatei, Fatma îi ia haina de pe umeri, eu alerg în bucătărie la butoi, torn apă într-un lighean, trei polonice. Fatma se ghemuiește în fața Tatei, îi dezleagă șireturile, îl ține de călcâiul drept și îi trage gheata din picior, eu mă las pe vine lângă ea ca să-i scot gheata din piciorul stâng, piciorul Tatei e umed și cald. I-l scufund în apa rece și-i spăl ziua de pe talpă. Zehra îmi întinde ștergarul, îi usuc piciorul frecându-l și îl las să alunece din mâna mea în sandale.

Mama a copt ceva în cuptor. Avem lipie cu fasole și brânză și *ayran* proaspăt.

Stăm tăcuți în timp ce mâncăm. Așa cum ne vrea Tata.

Onoarea e mai presus de orice, spune Tata.

Din onoare răsare soarele.

Onoarea ne lasă să dormim liniștiți.

O respirăm. Inspirăm, expirăm.

Noaptea și în timpul zilei.

Onoarea trebuie să rodească pe câmpurile noastre.

Noi o mâncăm, iar femeile își alăptează copiii cu ea.

Onoarea este lucrul cel mai de preț pentru Tatăl meu.

Mai de preț decât noi, copiii. Sau decât Mama.

Onoarea e mai presus de orice, spune Tata.

Onoarea mă copleșește.

Wir haben sechs Gärten. Es gibt Kartoffeln, Zwiebeln, Gurken, Tomaten und Paprika, Bohnen und grünen Salat, Mais und Basilikum, Melonen, Kichererbsen und Kraut. Äpfel, Birnen, Marillen, Maulbeeren, Pflaumen, Weintrauben.

Unser Grund ist steinig. Der Nachbargarten ist größer und üppiger.

Das Obst des Nachbarn gehört uns, sagt Mutter, Großvater hat es gepflanzt.

Als Vater jung war, riefen die Nachbarn einen Amtmann aus Kiğı und erklärten den Garten zu ihrem Eigentum.

Vater saß an ihrem Tisch und nickte stumm in die Gesichter der vier Nachbarsöhne.

Vater hatte keine Brüder, also waren sie das Gesetz.

Der Amtmann vermaß das Grundstück und protokollierte, was man ihm diktierte.

Danach füllten die Nachbarn die Gläser und tranken mit Vater auf die gute Nachbarschaft.

Wenn die Maulbeeren im Nachbargarten rot sind, stehlen wir Kinder unser Eigentum zurück, und der süße Saft rinnt uns übers Kinn.

Was wir nicht essen können, sammeln wir in Körbe und bringen es Mutter. Wir trocknen den Sommer, lagern ihn im Keller und essen ihn im Winter.

Den Bach teilen wir mit den Nachbarn. Für uns fließt er neun Tage im Monat. Die anderen Tage leiten ihn die Nachbarn auf ihre Felder und in ihre Gärten. Wir warten dann auf den Bach.

Lange bevor er kommt, höre ich sein Rauschen.

Avem șase grădini. Cu cartofi, ceapă, castraveți, roșii și ardei, fasole și salată verde, porumb și busuioc, pepeni, năut și varză. Mere, pere, caise, duche, prune, struguri.

Pământul nostru e pietros. Grădina învecinată e mai mare și mai bogată.

Fructele vecinului sunt ale noastre, spune Mama, Bunicul a plantat pomii.

Când Tata era tânăr, vecinii au chemat un funcționar din Kiși și au declarat grădina proprietatea lor.

Tata a stat la masa lor și, fără să scoată o vorbă, a încuviințat, uitându-se în ochii celor patru fii ai vecinului.

Tata nu avea frați, deci ei făceau legea.

Funcționarul a măsurat terenul și a consemnat ce i s-a dictat.

Apoi, vecinii au umplut paharele și au ciocnit cu Tata pentru buna vecinătate.

Când duchele din grădina învecinată sunt roșii, noi, copiii, ne luăm înapoi ce ne aparține, și sucule dulce ni se prelinge pe bărbie.

Tot ce nu putem mânca, adunăm în coșuri și ducem Mamei. Punem vara la uscat, o depozităm în pivniță și o mâncăm iarna.

Pârâul îl împărțim cu vecinii. Pentru noi, el curge doar nouă zile pe lună. În celelalte zile, vecinii îl dirijează spre câmpurile și grădinile lor. Atunci, noi stăm și-l așteptăm.

Îi aud susurul cu mult înainte să apară.

Eines Morgens legten wir den Holzhebel um und warteten. Der Bach kam nicht. Das Grün des Gartens war brüchig. Mit trockenem Gaumen gingen Hüseyin, Fatma und ich das stau-bige Bachbett bergauf. Die Nachbarn weiter oben hatten den Bach gestohlen und in ihren Garten geleitet. Ihre Tomaten waren abendrot.

Als wir es Mutter erzählten, wurde sie zur Furie, keuchend stapfte sie über die braunen Wiesen nach oben, ihr Gezeter trieb die Nachbarin aus dem Haus, die Flüche rollten talwärts. Mein Vater hastete aus dem Stall, über den Hügel nach oben, um seine Ehre zu retten. Hinter dem Hügel tauchte Aylin auf, die Diebestochter, ich winkte, sie winkte zurück.

Tage später plauderten Mutter und die Nachbarin in unserer Küche, als gäbe es Wasser genug. Menschen sind bei uns rar.

An heißen Tagen schlafen wir im Freien. Sieben Kinder auf heugefüllten Matratzen. Fliegenschwärme belagern unsere Münden und Augenwinkel. Mutter macht ein Feuer und verbrennt getrockneten Kuhdung. Mit ihrer Schürze treibt sie uns den Rauch ins Gesicht. Das vertreibt die Fliegen, sagt sie. Sayit wedelt mit seinen Füßen vor meinem Gesicht.

Die stinken nach Kuhdung, lacht er, das vertreibt auch die Fliegen.

Schlaft!, Mutters Stimme fällt auf sein Gekicher, wir müssen früh aufstehen, es gibt Arbeit genug.

Hinter dem Rauch funkeln die Sterne.

Der hellste gehört mir.

Într-o zi, am tras pârghia de lemn care schimba direcția apei și am așteptat. Pârâul n-a apărut. Verdele grădinii era fragil. Cu gâtlejurile uscate, Hüseyin, Fatma și cu mine am luat-o spre deal, de-a lungul albiei pline de praf. Vecinii de sus furaseră pârâul și îl dirijaseră spre grădina lor. Roșiile lor erau stacojii ca soarele la apus.

Când i-am povestit Mamei ce-am făcut, ea s-a transformat toată într-o furie, spumegând și călcând apăsat, a luat-o în sus peste pajiștile cafenii, strigătele ei au scos-o pe vecină din casă, înjurăturile au răsunat până în vale. Tata s-a năpustit din grajd și a luat-o spre dealuri în sus, pentru a-și salva onoarea. De după dealuri a apărut Aylin, fiica hoșilor, eu i-am făcut cu mâna, ea mi-a răspuns făcându-mi cu mâna.

După câteva zile, Mama și vecina sporovăiau în bucătăria noastră, de parcă am fi avut destulă apă. La noi, oamenii sunt scumpi la vedere.

În zilele călduroase, dormim sub cerul liber. Șapte copii pe saltele umplute cu fân. Roiuri de muște ne iau cu asalt gurile și colțurile ochilor. Mama face un foc și arde balegă uscată de vacă. Ne împinge fumul în față cu șorțul. Așa alungăm muștele, spune ea. Sayit dă din picioare spre fața mea.

Put a balegă de vacă, spune el râzând, și ele pot alunga muștele.

Dormiți! Vocea Mamei îi curmă chicoteala. Trebuie să ne trezim devreme, avem destul de lucru.

Prin fum se văd scânteind stelele.

Cea mai luminoasă e a mea.

In unserem Tal leben hundert blaue Frauen. Es gibt hellblaue Frauen wie Neclas Mutter und dunkelblaue Frauen wie die Mutter von Fidan, es gibt blau-rote Frauen und blau-schwarze. Es gibt Frauen, die ihr Blau um den Hals tragen wie einen Reif oder in der Vertiefung unter dem Hals wie ein Medaillon, manche tragen ihr Blau als Armband um das Handgelenk, manche um ihre Fesseln.

Viele Frauen wechseln den Blauschmuck von Woche zu Woche, einige von Tag zu Tag. Manche lächeln immerzu trotz ihres Blauschmucks, wie Leyla, manche schweigen in Blau, wie Zehra.

Hellblaue Frauen werden zu dunkelblauen, blau-rote zu blau-schwarzen. Dunkelblaue werden auch zu hellblauen, aber das ist selten, und Frauen, die Blau-Schwarz tragen, wie Ayşe, geben die schwere Farbe nicht mehr her.

Es gibt Frauen, deren Blauschmuck niemand kennt, Frauen, die ihn verbergen unter langen Kleidern, unter Tüchern, blaue Mädchen meist, wie Elif und Selin, die ihr Blau noch unsicher tragen wie einen ersten Lippenstift.

Der Blauschmuck der Frauen trägt die Handschrift der Männer. Das Werkzeug, Holz oder Eisen, und die Anzahl der Schläge bestimmen den Blauton.

Die blauen Frauen tragen die Farbe des Himmels. Wolken-durchzogener Sommerhimmel, eisiger Winterhimmel, unsteter Frühlingshimmel, grauer Herbsthimmel, Dämmerung, Regenbogen.

Nur Songül ist himmellos und ohne Blau. Wo sie auftaucht, verstummt das Gespräch.

Was soll man reden mit der Himmellosen.

În valea noastră trăiesc o sută de femei albastre. Femei albastre-deschis precum mama Neclei și femei albastre-închis precum mama Fidanei, femei albastre cu roșu și albastre cu negru. Există femei care-și poartă albastrul în jurul gâtului ca pe un colier sau în scobitura gâtului ca pe un medalion, unele își poartă albastrul ca pe o brățară în jurul încheieturii mâinii, altele în jurul gleznei.

Multe femei schimbă podoabele albastre de la o săptămână la alta, unele de la o zi la alta. Unele zâmbesc tot timpul, în ciuda podoabelor albastre, ca Leyla, altele tac în albastru, ca Zehra.

Femei albastre-deschis devin albastre-închis, cele albastru cu roșu devin albastru cu negru. Cele albastre-închis devin și ele albastre-deschis, dar așa ceva se întâmplă rareori, și femeile care poartă albastru cu negru, ca Ayşe, nu se mai lipsesc de culoarea aceea grea.

Există femei ale căror podoabe albastre nu le cunoaște nimeni, femei care și le ascund sub straie lungi sau basmale, de obicei, fete albastre precum Elif și Selin, care își poartă încă nesigure albastrul ca pe primul ruj de buze.

Podoabele albastre ale femeilor poartă semnătura bărbaților. Unealta, lemn sau fier, și numărul loviturilor determină nuanța de albastru.

Femeile albastre poartă culoarea cerului. Cer de vară împânzit de nori, cer glacial de iarnă, cer schimbător de primăvară, cer cenușiu de toamnă, asfințit, curcubeu.

Numai Songül e fără cer și fără albastru. Unde își face ea apariția, încetează orice conversație.

Ce să vorbești cu una fără cer?

Mit makelloser Haut spaziert sie durchs Dorf. Die Frauen wenden sich ab, kein Wort, kein Gruß an die Himmellose.

Sieh sie dir an!, sagt meine Mutter und streicht mir mit ihrer blau-schwarzen Hand übers Haar, weder klug noch fleißig. Und trotzdem: nicht ein blauer Fleck!

Solche gibt's auch, sagt sie, leider.

Wenn ich groß bin, werde ich eine blaue Frau.

Ich hoffe auf einen Blauton, hell wie der Winterhimmel.

Mutter glaubt, dass ich sechs Jahre alt bin, Yıldız meint sogar schon sieben. Groß bin ich, das kann jeder sehen, groß genug, um zu hüten: die Lämmer, meine Schwester Selin und meine Jungfrau.

Die Lämmer kenne ich gut. Ich weiß, was sie fressen und trinken.

Selin kenne ich gut. Ich weiß, dass sie lacht, wenn ich mit einer Mohnblume über ihre Stirn streiche.

Meine Jungfrau kenne ich nicht. Aber sie wohnt in mir, und ich darf sie nicht verlieren. Ich muss sie schützen und mein Leben für sie geben, wenn es nötig ist, sagt Vater. Dass ich keinen Kaugummi kauen darf, das weiß ich. Aylin ist von einem Kaugummi, den ihr Onkel aus der Stadt gebracht hat, schwanger geworden. Zitrone, sagt Yıldız, darf ich auch nicht essen, sie färbt die rote Jungfrau weiß. Nachts lag ich schon wach und hatte Angst, dass im Eintopf der Nachbarn Zitrone war.

Ich fürchte mich vor der Dunkelheit, denn Dunkelheit schwängert. Besonders die Dunkelheit im Wald und auf der Wiese. Die Dunkelheit im Tal. Und das Fenster in der Küche steht nachts offen! Ich weiß nicht, wo die Dunkelheit der Wiese endet und die Dunkelheit unseres Hauses beginnt. Fließt die Dunkelheit der Wiese durch das Fenster der Küche und weiter durch den Flur bis in meine Kammer?

Cu o piele imaculată, ea se plimbă prin sat. Femeile întorc capul, nicio privire, niciun cuvânt, niciun salut celei fără cer.

Uită-te la ea! spune Mama și mă mângâie pe cap cu mâna ei albastru cu negru, nici deșteaptă, nici destoinică. Și cu toate astea: nicio pată albastră!

Mai sunt și din astea, spune ea, din păcate.

Când o să fiu mare, o să fiu și eu o femeie albastră.

Sper să am o nuanță de albastru-deschis, ca cerul de iarnă.

Mama crede că am șase ani, Yıldız e de părere că aș avea chiar șapte. Sunt mare, oricine poate vedea asta, destul de mare ca să păzesc: mieii, pe sora mea Selin și fecioria mea.

Mieii-i cunosc bine. Știu ce mănâncă și ce beau.

Pe Selin o cunosc bine. Știu că râde când o gădil pe frunte cu o floare de mac.

Fecioria nu mi-o cunosc. Dar ea locuiește în mine și nu am voie s-o pierd. Trebuie s-o apăr și, la nevoie, să-mi dau viața pentru ea, spune Tata. Știu și că n-am voie să mestec gumă. Aylin a rămas grea de la o gumă adusă de la oraș de unchiul ei. Nici lămâie n-am voie să mănânc, spune Yıldız, ea colorează în alb fecioria roșie. Noaptea mi s-a întâmplat să stau trează de frica de a nu fi fost vreo lămâie în oala cu ghiveci a vecinilor.

Mi-e frică de întuneric, pentru că întunericul poate să mă lase grea. Mai ales de întunericul din pădure și de pe pajiște. De întunericul din vale. Noaptea, fereastra de la bucătărie stă deschisă! Nu știu unde se sfârșește întunericul pajiștii și unde începe întunericul casei noastre. Întunericul pajiștii pătrunde oare pe fereastra de la bucătărie și mai departe prin vestibul până în camera mea?

Wir hängen Wäsche auf, Yıldız, Mutter und ich, wir haben sie weiß gewaschen. Hassan kommt aus dem Stall gesprungen, jung und kräftig wie ein Pferd.

Kommt!, schreit er, Hüseyin, Mehmet!

Die Jungen wollen zum Bach. Wassersehnsucht.

Vater steht in der Tür. Das Feld?

Hüseyin nickt. Fertig!

Die Jungen laufen los. Vater sieht ihnen nach.

Dann geht er zum Feld. Die Schollen glänzen in der Sonne. Mit der Schuhspitze streift Vater durch die frische Erde. Er bückt sich und greift in die Furche.

Nicht tief genug.

Wie die nächste Furche. Und die übernächste.

Der Boden, auf dem der Familie das Brot wachsen soll!

Hüseyin!

Vaters Schrei reicht bis zum Wasser, die Jungen kommen gelaufen, den Bach noch in Haaren und Wimpern, Vater steht jetzt vor dem Stall, ein Stück Holz in der Hand.

Die Wut hat meinen Vater ergriffen.

Er brüllt und prügelt Hüseyin erst zu Boden und dann in die Ohnmacht.

Wir stehen an der Hauswand, Mehmet, Yıldız, Ali, Selin, Mutter und ich, und sehen regungslos zu. Den Blick auf den Bruder. Auf Vater.

Schlag. Um Schlag.

Da reißt sich Mutter aus der Starre, Mehmet wirft sich Vater in den Arm, ringt mit ihm um das Holz, Mutter stürzt zu Hüseyin und

Yıldız, Mama și cu mine atârnăm rufele pe care le-am fiert.
Hassan se năpustește din grajd, tânăr și robust ca un cal.

Veniți, strigă el, Hüseyin, Mehmet!

Tinerii vor la pârâu. Dor de apă.

Tata stă în tocul ușii. Și câmpul?

Hüseyin încuviințează din cap. E gata!

Tinerii o iau la fugă. Tata se uită după ei.

Apoi se îndreaptă spre câmp. Bulgării de țărână strălucesc în soare. Tata atinge ușor, cu vârful ghetei, pământul reavăn. Se apleacă și vără mâna în brazdă.

Nu-i destul de adâncă.

Nici următoarea brazdă. Și nici cea de după ea.

Pământul pe care trebuie să rodească pâinea familiei.

Hüseyin!

Strigătul Tatei răsună până la pârâu, băieții vin în goană, cu pârâul încă în păr și pe gene. Tata s-a postat în fața grajdului cu un par de lemn în mână.

Furia a pus stăpânire pe Tata.

Începe să urle și să-l bată pe Hüseyin, până când acesta cade la pământ și leșină.

Mehmet, Yıldız, Ali, Selin, Mama și cu mine stăm proptiți de zidul casei și privim încremeniți. Cu ochii ațintiți spre frate. Spre Tata.

Poc. Și iar poc.

Deodată, Mama se dezmoștește, Mehmet se aruncă în brațele Tatei, se luptă cu el pentru bucata de lemn, Mama se năpustește

zieht sich den reglosen Sohn auf den Schoß, als wollte sie ihn noch einmal gebären. Sie wiegt ihn und legt ihm die Hand auf die Stirn.
Sie singt ihm ein Schlaflied.

Vater hockt stumm neben dem zerstörten Sohn.

Später erwacht Hüseyin.

Er sieht seinen Brustkorb, seine Arme und Beine und weint, aus Scham.

Blauschmuck ist nur was für Frauen.

Dieser Spaß! Dieser Spaß!

Oft spricht Mutter von dem Spaß, den sie einmal in einer lange vergangenen Winternacht hatte. Sie reibt die Wäsche am Brett.

Ich war einmal ein verrücktes Pferd.

Es war in einer Nacht im ersten Winter. Mein frisch vermählter Vater erwachte, er tastete nach seiner Frau, aber das Bett war leer. Er rief nach ihr, aber sie kam nicht, er rief noch einmal, keine Antwort. Er stand auf, ging durchs Haus, als er sie plötzlich lachen hörte. Er sah sie durchs Fenster im glitzernden Schnee, auf dem Schneeberg, den er vom Stalldach geschaufelt hatte, das Kopftuch war ihr auf die Schultern geglitten, das Haar aufgelöst, der Kopf in den Nacken geworfen, aus ihrem offenen Mund mit den vollen Lippen kamen weiße Schwaden, tief aus ihrer Brust, der Rock war ihr über die Knie gerutscht, mit gespreizten Beinen saß sie auf einem Leinensack und lachte. Sie stieß sich mit weiß leuchtenden Waden vom Gipfel ab, fuhr jauchzend den Schneeberg hinunter, kam ins Schleudern, jauchzte noch im Sturz, fiel über sich selbst, rutschte, blieb lachend liegen im Schnee.

asupra lui Hüseyin și-l ia în poală pe fiul inert, de parcă ar vrea să-l mai nască o dată. Îl leagă și-i pune mâna pe frunte.

Îi cântă un cântec de leagăn.

Tata stă ghemuit lângă fiul cotonogit, fără să scoată un cuvânt.

După un timp, Hüseyin se trezește.

Își vede coșul pieptului, brațele, picioarele și plânge de rușine.

Podoabele albastre nu sunt decât pentru femei.

Ce mai plăcere! Ce mai plăcere!

Mama vorbește deseori de plăcerea pe care a trăit-o cândva, într-o noapte de iarnă, demult. Freacă rufe pe scândură.

Am fost cândva un cal nebun.

S-a petrecut într-o noapte din prima iarnă. Tatăl meu, proaspăt căsătorit, s-a trezit, a întins brațele în pat după femeia lui, dar patul era gol. A strigat-o, dar ea n-a venit, a mai strigat-o o dată, niciun răspuns. S-a dat jos din pat, a umblat prin casă căutând-o, când deodată, a auzit-o râzând. A văzut-o pe fereastră în zăpada strălucitoare, pe muntele de omăt pe care el îl făcuse curățând cu lopata acoperișul grajdului, basmauă îi alunecase pe umeri, părul i se despletise, capul era dat pe spate, pe gura deschisă cu buzele carnoase ieșeau aburi albi din adâncul pieptului ei, fusta i se ridicase deasupra genunchilor, cu picioarele desfăcute ședea pe un sac de in și râdea. Și-a dat drumul de sus, din vârful, chiuind, a venit în zbor de pe dâmbul de zăpadă, cu pulpele albe lucindu-i, a continuat să chiuie chiar și când s-a dezechilibrat, s-a împiedicat, a alunecat, a rămas culcată în zăpadă fără să se poată opri din râs.